

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2023-2024

18 APRIL 2024

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**tot invoering van een uitstaptraject
uit de prostitutie in het Brussels Gewest**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor de Gezondheid en Bijstand aan personen

door mevr. Françoise SCHEPMANS (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

Vaste leden: de heren Ibrahim Dönmez, Geoffroy Coomans de Brachène, mevr. Françoise Schepmans, mevr. Viviane Teitelbaum, de heer Kalvin Soiresse Njall, mevr. Farida Tahar.

Plaatsvervangers: mevr. Nadia El Yousfi, mevr. Marie Nagy.

Andere leden: de heer Marc-jean Ghysseles, mevr. Isabelle Pauthier.

Zie:

Stuk van de Verenigde Vergadering:

B-161/1 – 2022/2023: Voorstel van resolutie.

SESSION ORDINAIRE 2023-2024

18 AVRIL 2024

**ASSEMBLÉE RÉUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à mettre en place un parcours de sortie
de la prostitution en Région bruxelloise**

RAPPORT

fait au nom de la commission
de la Santé et de l'Aide aux personnes

par Mme Françoise SCHEPMANS (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Ibrahim Dönmez, Geoffroy Coomans de Brachène, Mmes Françoise Schepmans, Viviane Teitelbaum, M. Kalvin Soiresse Njall, Mme Farida Tahar.

Membres suppléants : Mme Nadia El Yousfi, Mme Marie Nagy.

Autres membres : M. Marc-Jean Ghysseles, Mme Isabelle Pauthier.

Voir :

Document de l'Assemblée réunie :

B-161/1 – 2022/2023 : Proposition de résolution.

I. Inleidende uiteenzetting van mevrouw Viviane Teitelbaum, eerste mede-indiener van het voorstel van resolutie

Mevrouw Viviane Teitelbaum vat de ontwikkelingen samen en leest het bepalend verzoekend gedeelte van het voorstel van ordonnantie voor.

Ze voegt eraan toe dat dit voorstel niet onverenigbaar is met de resolutie ‘voor een globaal, transversaal en geïntegreerd gewestelijk sekswerkbeleid’ (stuk [nr. A-590/3 - 2022/2023](#)) die op 30 juni 2023 werd aangenomen in het Brussels Parlement.

II. Algemene bespreking

Mevrouw Nadia El Yousfi zegt dat sekswerk een legitieme bron van inkomsten is, op voorwaarde dat het vrijwillig gebeurt. Sekswerkers bestaan, maar er is nog geen geïntegreerd beleid om dit domein te reguleren. Er zijn naar schatting 26.000 sekswerkers in Brussel, 75% van hen zijn vrouwen, voornamelijk uit de Europese Unie, en 73% van hen zegt agressief behandeld te zijn geweest tijdens de uitoefening van hun beroep. De decriminalisering in juni 2022 geeft hen toegang tot sociale bescherming en gezondheidsbescherming. De resolutie van juni 2023 die mevrouw Viviane Teitelbaum aanhaalde, ging verder in die richting door te pleiten voor een betere bescherming van sekswerkers en de strijd tegen souteneurschap, en voor een geïntegreerd beleid op dit domein, gaande van gezondheid tot ruimtelijke ordening. Bijgevolg wordt onderhavig voorstel doelloos.

De heer Kalvin Soiresse Njall legt uit dat zijn fractie voorstander is van vrouwenemancipatie en van steun aan vrouwen die uit de prostitutie willen stappen. Hij is het echter niet eens met het abolitionistische standpunt van de indieners van het voorstel. De spreker stelt dat in een ideale wereld sekswerk niet zou bestaan, maar dat vrouwen in precaire situaties helaas deze keuze maken, waarvoor ze niet gestigmatiseerd mogen worden. Sekswerk (wat legaal is) mag niet verward worden met mensenhandel (wat niet legaal is). Alle vormen van geweld tegen vrouwen moeten worden bestreden, en voor kwetsbare groepen betekent dit ook het regulariseren van verblijfsvergunningen, wat een voorwaarde is voor toegang tot sociale rechten, werk en huisvesting, en om uit het sekswerk te stappen.

De spreker uit vervolgens kritiek op de streepjes van het verzoekend gedeelte: het algemene uitstapplan uit de prostitutie waarnaar in het eerste streepje wordt verwezen, is al in uitwerking bij safe.brussels; de kwantitatieve studie in het tweede streepje is interessant, maar niet specifiek voor het uitstappen uit de prostitutie; de ondersteuning door Actiris in

I. Exposé introductif de Mme Viviane Teitelbaum, première coauteure de la proposition de résolution

Mme Viviane Teitelbaum résume les développements et donne lecture du dispositif de la proposition de résolution.

L’oratrice ajoute que cette proposition n’est pas incompatible avec la résolution ‘pour une politique régionale globale, transversale et intégrée sur le travail du sexe’ (doc. n° [A-590/3 - 2022/2023](#)) adoptée le 30 juin 2023 par le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale.

II. Discussion générale

Mme Nadia El Yousfi déclare que le travail du sexe est une source de revenus légitime, à condition que les prestations soient consensuelles. Les travailleurs du sexe (TDS) existent, mais il n’existe pas encore de politique intégrée pour réguler ce domaine. On compte quelque 26.000 TDS à Bruxelles, dont 75 % sont des femmes, majoritairement issues de l’Union européenne, et 73 % déclarent avoir subi des agressions dans l’exercice de leur métier. La dépénalisation survenue en juin 2022 leur ouvre l’accès aux protections sociales et de santé. La résolution de juin 2023 citée par Mme Viviane Teitelbaum poursuivait dans cette voie en demandant de renforcer la protection des TDS et la lutte contre la proxénétisme et en plaidant pour une politique intégrée en la matière, allant des aspects sanitaires aux questions d’aménagement du territoire. Il s’ensuit que la proposition à l’examen est devenue sans objet.

M. Kalvin Soiresse Njall expose que son groupe politique est favorable à l’émancipation des femmes et approuve le soutien aux femmes qui souhaitent sortir de la prostitution. Il ne partage cependant pas la philosophie abolitionniste des auteurs de la proposition. L’orateur soutient que le travail du sexe n’existerait pas dans un monde idéal, mais que des femmes en situation de précarité font malheureusement ce choix, pour lequel elles ne doivent pas être stigmatisées. Il ne faut pas mélanger le travail du sexe (qui est légal) et la traite des êtres humains (qui ne l’est pas). Il convient de lutter contre toutes les violences faites aux femmes, ce qui passe aussi, pour les publics fragilisés, par la régularisation des titres de séjour, qui conditionne l’accès aux droits sociaux, à l’emploi ou au logement et permet de sortir du travail du sexe.

L’orateur critique ensuite les tirets du dispositif : le plan global de sortie de la prostitution visé au premier tiret est déjà en cours d’élaboration chez safe.brussels ; l’étude quantitative visée au deuxième tiret est intéressante, mais pas spécifique à la sortie de la prostitution ; l’accompagnement par Actiris visé au troisième tiret devrait être accessible à

het derde streepje moet toegankelijk zijn voor alle slachtoffers van mensenhandel en alle sociale diensten moeten erbij betrokken zijn.

Mevrouw Marie Nagy uit haar respect voor de niet-aflattende inzet mevrouw Viviane Teitelbaum rond het thema prostitutie. Net als zij is het parlementslid van mening dat deze tekst aansluit bij de eerder genoemde resolutie van 30 juni 2023. De spreker stelt zich vragen bij de modaliteiten en de kosten om de streepjes van het verzoekend gedeelte uit te voeren. Ze wil echter een positieve boodschap geven aan het doelpubliek, dat echt machteloos staat tegenover de moeilijkheden waarmee het geconfronteerd wordt (uitbuiting, toegang tot huisvesting enz.) en zal zich daarom onthouden.

Mevrouw Viviane Teitelbaum bedankt mevrouw Marie Nagy. Ze veroordeelt de interpretatie van de heer Kalvin Soirese Njall van het voorstel: ze heeft het geschreven zonder enige ideologische vooringenomenheid – abolitionistisch of anderszins – en richt zich uitsluitend op het *vrijwillig* verlaten van de prostitutie. Haar tekst verwijst expliciet naar mensen in precare situaties, met een immigratieachtergrond, die uit een situatie willen stappen waarin ze op een vreselijke manier zijn terechtgekomen. Het is nooit de bedoeling geweest om vrouwen die voor prostitutie kiezen te stigmatiseren (waarbij ze ervan uitgaat dat ze er niet toe gedwongen worden, maar dat is een ander debat). De spreker vindt de houding van de meerderheid onbegrijpelijk: ze erkent de situatie maar weigert er iets aan te doen. Dit betreurt ze namens de vrouwen in kwestie. Ze ontmoet er velen en zal hen ervan op de hoogte stellen.

III. Bespreking van de consideransen en streepjes van het verzoekend gedeelte

Aangezien de consideransen en de streepjes van het verzoekend gedeelte geen commentaar uitlokken, beslist de commissie, op voorstel van haar voorzitter, onmiddellijk over te gaan tot de stemming over het geheel van het voorstel van resolutie.

IV. Stemming over het geheel van het voorstel van resolutie

Het geheel van het voorstel van resolutie wordt verworpen met 6 stemmen tegen 3, bij 1 onthouding.

– *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De rapporteur

De voorzitter

Françoise SCHEPMANS

Ibrahim DÖNMEZ

l'ensemble des victimes de la traite des êtres humains et concerner l'ensemble des services sociaux.

Mme Marie Nagy fait part de son respect pour l'engagement sans faille de Mme Viviane Teitelbaum au sujet de la prostitution. Comme elle, la députée pense que le présent texte s'inscrit dans le prolongement de la résolution du 30 juin 2023 précitée. L'intervenante s'interroge sur les modalités et le coût de la mise en œuvre des tirets du dispositif. Elle souhaite néanmoins adresser un message positif au public visé, vraiment démuné face aux difficultés qu'il subit (exploitation, accès au logement...); aussi s'abstiendra-t-elle de voter.

Mme Viviane Teitelbaum remercie Mme Marie Nagy. Elle condamne la lecture que M. Kalvin Soirese Njall fait de sa proposition: elle l'a écrite sans prisme idéologique – abolitionniste ou autre – et se concentre uniquement sur la sortie *volontaire* de la prostitution. Son texte évoque explicitement les personnes précarisées, issues de l'immigration, qui veulent s'émanciper d'une situation dans laquelle elles ont été entraînées par des moyens affreux. Il ne s'agit à aucun moment de stigmatiser celles qui font le choix de la prostitution (à supposer que ce choix ne soit pas contraint, mais c'est un autre débat). L'oratrice juge incompréhensible l'attitude de la majorité, qui reconnaît la situation mais refuse de faire quoi que ce soit. La députée en est désolée pour les femmes en question. Elle en rencontre beaucoup et les en informera.

III. Discussion des considérants et des tirets du dispositif

Les considérants et les tirets du dispositif ne suscitant aucun commentaire, la commission décide, sur la proposition de son président, de passer directement au vote sur l'ensemble de la proposition de résolution.

IV. Vote sur l'ensemble de la proposition de résolution

L'ensemble de la proposition de résolution est rejeté par 6 voix contre 3 et 1 abstention.

– *Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.*

La Rapporteuse

Le Président

Françoise SCHEPMANS

Ibrahim DÖNMEZ